

Generál Šedivý, který u toho jako náčelník štábu seděl a nemá co skrývat: „SKUPINA LIDÍ V USA VĚŘILA, ŽE MÁ MANDÁT MĚNIT SVĚT“ ...OD 11.9. K AFGHÁNISTÁNU A IRÁKU

- CZ24 News | 14. září 2021

USA: 20 LET OD 11. ZÁŘÍ „Snažili jsme se prosadit naše vidění světa a demokratické principy řízení společnosti a na to jsme vůbec neměli právo. A selhali jsme, protože takhle to zkrátka nefunguje,“ sdělil generál Jiří Šedivý v rozhovoru k výročí 11. září 2001. Přesto je přesvědčen, že válka proti terorismu v čele se Spojenými státy americkými byla nutnou reakcí a bojem se zlem.

Foto: Cevro Institut

Popisek: **Generál Jiří Šedivý**

Říká se, že si každý pamatuje, kde byl, když došlo k útoku na dva mrakodrapy v New Yorku. To platí i pro Jiřího Šedivého: „Pamatuji si to úplně přesně. Já jsem v době, kdy došlo k prvnímu úderu, seděl s kolegy náčelníky generálního štábu ostatních armád Severoatlantické aliance v letadle a letěli jsme z Neapole do Budapešti kvůli zasedání vojenského výboru NATO. Přistáli jsme, vystoupili z letadla a už při slavnostním přijetí a předávání poct, které byly součástí jednání, přiběhli naši asistenti a každému hlásili, že došlo k nárazu letadla do dvojčete. Nikdo ještě nevěděl, jestli jde o náhodu, nebo teroristický útok. Ale pak došlo k dalšímu úderu,“ popsal Šedivý pro ParlamentníListy.cz.

Po útocích 11. září 2001 Američané vyhlásili „válku proti terorismu“. Generál připomíná, že nešlo jen o válku Američanů, ale i ostatních včetně České republiky, kdo se k ní připojili. „I když v tom Spojené státy hrály největší roli, protože mají vojenský potenciál a ten nejkrutější útok byl veden právě na Spojené státy americké. Debata může být vedena směrem, že šlo o totální selhání, a někdo z toho naopak udělá ideální operaci. Já myslím, že pravda je někde uprostřed. Za prvé se nemáme za co stydět, my jsme udělali vše pro to, aby se ten rozvíjející se masivní teror zastavil. Byla zničena nebo

výrazně omezena schopnost v té době nejsilnější teroristické organizace Al-Káida, a byť se vede debata, zda jsme na Středním východě měli, nebo neměli uspět... není to černobílé," řekl Šedivý s tím, že až historie s odstupem času ukáže, do jaké míry byly mise úspěšné. „Ale znovu připomínám, že já osobně jsem dalek tvrzení, že to byla válka jen Američanů a že selhali jen Američané," podotkl bývalý náčelník Generálního štábu Armády České republiky.

Terorismus nezačal 11. září, ale mnohem dříve

Opakovaně zdůraznil, že mise do Afghánistánu byla bojem proti teroristickému zlu. „Nejsem ten, kdo by měl vylít na hlavu kýbl špíny jen proto, že jsme šli do Afghánistánu a udělali vše pro to, aby z Afghánistánu necestovaly skupiny teroristů do Spojených států amerických a do Evropy. Vše se nepovedlo stoprocentně. Ten problém, který ve skutečnosti nezačal 11. září - víme, kolik bylo velmi krutých úderů se stovkami mrtvých lidí už dříve, což byla opět práce al-Káidy, popřípadě spolupracujících skupin -, ale nárůst dramatických a velmi silných úderů byl už před rokem 2001. My jsme tam šli a nevěděli jsme, co je a není to nejlepší řešení. S informacemi, které jsme měli, s podklady, které byly k dispozici, jsme my i Američané šli do Afghánistánu a později do Iráku, protože jsme bojovali proti tomu, co jsme viděli jako největší zlo," vysvětlil Jiří Šedivý.

Ten rovněž nesouhlasí s kritikou, že by Američané opustili Afghánistán příliš rychle. „Bylo domluveno, že Spojené státy a my s nimi odejdeme do 14 měsíců od podpisu smlouvy v Dauhá mezi Američany a Tálibánem, protože bylo zřejmé, že jsme v bodě, kdy už nejsme schopni afghánské společnosti dát více. A ani afghánská společnost není ochotna akceptovat další změny. Nikdo nemůže říci, že byl překvapen, že jsme odešli z Afghánistánu. Odcházelo se postupně, my jsme odešli už v červnu. Když Joe Biden potvrdil odchod do konce srpna, tak se všechno zhroutilo a všichni začali říkat, že odešli rychle a náhle. To není pravda," upozornil generál.

Společnost se změnila, ale Afghánci musejí sami chtít

Připustil, že organizace odchodu se mohla udělat jinak, ale prý by vždycky dopadla špatně. Důvodem je nemožnost implementovat demokratické myšlení tam, kde vládou jiné principy. Už nyní je ale podle Šedivého vidět jasná změna afghánské společnosti. Tisíce a tisíce lidí chtějí opustit zemi, protože nechtějí žít pod vlivem Tálibánu. Šedivý to považuje za svědectví, že se tamní společnost změnila. „Ale nezměníme ji tím, že tam budeme 20 let s vojáky, musí se měnit sama a sami Afghánci musejí udělat vše pro to, aby se změnila k lepšímu," podotkl k tomu.

Redakce také požádala o vyjádření, jak moc útoky 11. září proměnily globální politiku a zda nebyly zneužity určitými skupinami v americké administrativě, které měly podobné ambice už dříve - přinejmenším od první války v Perském zálivu v roce 1991. „Samozřejmě že se každý pokusí najít své místo. Pokud tam byli někteří, kteří si ambiciózně mysleli, že jsou povoláni, aby vládli světu, možná se stačili realizovat. Já jsem byl v té době - v roce 2001 a 2002 - účasten debat, které se odehrávaly, a ve spoustě případů byla situace poznamenána tím, že se nevědělo, jakým způsobem se má postupovat. Situace se zásadně změnila. Ve Spojených státech určitě byla skupina lidí, která zejména po první válce v Perském zálivu nabyla dojmu, že má mandát začít svět tvořit k obrazu svému. Ale Američané vystrízlivěli tím, co se odehrálo v Somálsku. Tehdy pochopili, že tohle nefunguje. Ano, lze to považovat za chybu, a to platilo jak v Iráku, tak v Afghánistánu i pro nás a Evropskou unii, která zase selhala v severní Africe, konkrétně v Libyi. A platí to i pro vnitřní stav ve Francii, v Německu, Belgii, Nizozemsku, Velké Británii, kde debatují o multikulturalismu. Snažili se prosadit naše vidění světa a demokratické principy řízení společnosti a na to jsme vůbec neměli právo. A za druhé jsme tam selhali, protože takhle to zkrátka nefunguje," sdělil generál Jiří Šedivý.

Úmysl? To je úplně mimo

Redakce mu také položila otázku, zda se po útocích na dvojčata a následném zákonu Patriotic Act, který zásadně omezil lidské svobody a státu dal větší pravomoci při sledování obyvatel, změnila i americká vnitřní politika a poměr mezi svobodou a bezpečností v tamním myšlení. „Stoprocentně, protože se ukázalo, že jednotlivé zpravodajské služby ne úplně dobře komunikovaly. Navíc omezení dodržování lidských práv bránilo, aby se některé informace správně vyhodnocovaly a správně se na ně reagovalo. Víme, že původní představy Američanů byly v Evropě odmítány a po útocích teroristů v Evropě se k nim přiklonila i Evropa. Svět se skutečně změnil, mění se dál a bude se měnit dál i poté, co se odehrálo v Afghánistánu. Vývoj pokračuje dál a spousta našich názorů se bude muset změnit, například i ve vztahu k multikulturalismu, integraci menšin, migraci, to vše nás teprve čeká,“ zauvažoval generál.

Jiří Šedivý však odmítl teorie, které se kolem pádu dvojčat objevují, ať už jde o úmyslný plán americké vlády, bohatých elit, zpochybnění volných pádů obou budov stejným způsobem podobnému demolici a podobně. „To je úplně mimo. Najde se vždy skupina lidí, která začne fantazírovat, ale realita je bohužel až tak jednoduchá, že se vytvořila teroristická organizace, která byla schopna takovou akci provést. Jde o tvrzení některých lidí, ale realita je dnes zcela zřejmá, byť se tam možná objeví ještě některé věci, pokud nechají otevřít archivy. Ale že by někdo zorganizoval a vytvořit takovou síť, která by byla schopna to udělat, ještě navíc podporovanou i státem, je úplně mimo,“ domnívá se Šedivý.

Šedivý: Sahráli jsme důstojnou roli

Roli České republiky ve válce proti terorismu vidí jako spolupráci více států a Česká republika podle něj udělala vše, co považovala za správné. „Uvědomili jsme si, že hrozba, která se zrealizovala úderem ve Spojených státech amerických, se může úplně stejně stát hrozbou i pro Českou republiku, a budme rádi, že se nic takového nestalo. Údery menších skupin, které provedly vraždy a bohužel například postřílely v tanečním klubu desítky lidí... to byl důvod, proč jsme do toho šli. A nemyslím, že jsme udělali chybu a že jsme byli špatní partneři. Dávali jsme takové schopnosti, které jsme měli a které dnes máme, a doufejme, že i do budoucna budeme mít. Sahráli jsme důstojnou roli. Možná že jsme mohli být lepší a důvěrnější partner, kdybychom respektovali i některé naše vlastní závazky – teď se dostávám ke dvěma procentům HDP na obranu, což by se odrazilo na schopnostech boje proti teroru kdekoliv, nejenom v Afghánistánu. Ale to jsou politická rozhodnutí,“ dodal Jiří Šedivý.